

Endometriose

Bij endometriose zit er weefsel dat enigszins lijkt op baarmoederslijmvlies. Dit weefsel zit dan bijvoorbeeld op eierstokken of eileiders, maar het kan ook op darm, buikvlies, blaas en andere plekken in de buikholte voorkomen. Het is een goedaardige aandoening die het meest voorkomt bij vrouwen in de vruchtbare levensfase.

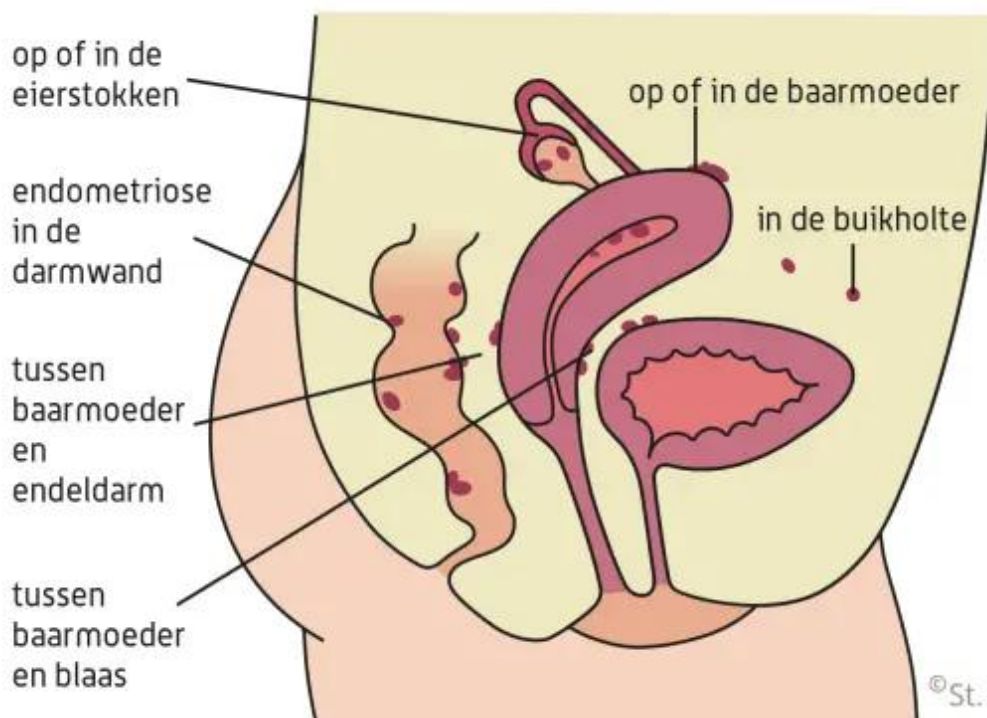
De klachten zijn wisselend: sommige vrouwen merken er niets van, anderen hebben veel klachten, zoals pijn bij menstruatie, vrijen of plassen.

Meer over endometriose

Op welke plaatsen komt het voor?

Endometriose zit in de buikholte en kan voorkomen:

- Op of in de eierstokken
- Op de ophangbanden van de baarmoeder
- Tussen de baarmoeder en de blaas
- Tussen de baarmoeder en de (endel)darm
- Op of in de darmwand
- Op het buikvlies
- In de wand van de baarmoeder zelf [dit heeft dan adenomyose]

In de eierstokken kunnen cystes ontstaan. Dit zijn holten die gevuld worden met vocht, in dit geval met oud bloed. Dit oude bloed lijkt op chocolade, hierdoor spreekt men ook wel van chocoladecysten. De medische term hiervoor is endometriomen. Endometriose kan ook ontstaan in het litteken na een buikoperatie of in de knip of scheur van de snede van de bevalling. In zeldzame gevallen kan endometriose ook buiten de buikholte, zoals in de navel of op de longen voorkomen.

Hoe vaak komt het voor?

Endometriose komt bij ongeveer 1 op de 10 vrouwen voor. Ongeveer de helft van de vrouwen met vruchtbaarheidsproblemen ondervinden heeft een vorm van endometriose. Van de vrouwen met endometriose heeft ongeveer 10% een ernstige vorm van endometriose.

Het verloop

Het verloop van endometriose valt moeilijk te voorspellen. Bij een enkeling geneest het spontaan, bij anderen niet. Soms breidt het zich in de loop der jaren uit. Endometriose komt meestal alleen voor in de levensfase waarin vrouwen menstrueren. Na de overgang, als de eierstokken geen oestrogenen meer maken en de menstruaties op houden, komt de endometriose vaak tot rust. Het weefsel blijft wel aanwezig, maar veroorzaakt vaak geen klachten meer.

Oorzaken

Hoe endometriose ontstaat is niet precies bekend. We denken dat er verschillende factoren een rol spelen bij het ontstaan ervan:

- Tijdens de menstruatie kan er menstratiebloed terugvloeien in de buikholte.
- Binnen bepaalde families komt het vaker voor
- In de buikholte kan embryologisch weefsel terecht zijn gekomen
- Het afweersysteem speelt een rol
- Factoren buiten het lichaam kunnen een rol spelen

Symptomen

Endometriose kan klachten veroorzaken, maar dat hoeft niet. Of en welke klachten optreden, is moeilijk te voorspellen. Sommige vrouwen hebben uitgebreide endometriose, maar nauwelijks of geen klachten, terwijl anderen met een milde vorm wel veel klachten hebben. De meest voorkomende klachten zijn:

Pijnlijke menstruatie (dysmenorroe)

Pijnlijke menstruaties die al vanaf de puberteit bestaan, hebben vaak een andere oorzaak dan endometriose. Bij endometriose ontstaat de menstratiepijn later en neemt bij het ouder worden toe. Aanvankelijk is er alleen pijn tijdens de menstruatie, maar op latere leeftijd kan de pijn steeds eerder optreden. Soms is er zelfs chronische pijn, die bij de menstruatie verergert. Menstratiepijn duidt echter niet altijd op endometriose: het kan ook een andere oorzaak hebben.

Pijn bij geslachtsgemeenschap (dyspareunie)

De pijn bij endometriose zit diep in de buik. De oorzaak zijn de endometrioseplekjes bovenin de schede. Pijn aan de ingang van de schede heeft meestal een andere oorzaak. Pijn bij het vrijen heeft vaak ook te maken met andere factoren, zoals vervelende seksuele ervaringen in het verleden of minder zin hebben in vrijen.

Klachten bij de ontlasting

Als endometriose in de darm zit, kan dat problemen met de stoelgang geven zoals moeizame en/of pijnlijke ontlasting. Soms groeit endometriose onder het darmslijmvlies, wat bloedverlies uit de anus kan geven. Dit gebeurt vaak tijdens de menstruatie, maar soms ook daarbuiten.

Plasklachten

Plasklachten, zoals pijn bij het plassen of vaker aandrang, kunnen met endometriose te maken hebben, maar hebben vaak een andere oorzaak. Een enkele keer is er ingroei van endometriose in de blaas. De urine kan dan tijdens de menstruatie bloederig zijn.

Sociale gevolgen

Pijnklachten hebben soms nare gevolgen. Soms is de pijn bij de menstruatie zo hevig dat u thuis moet blijven. Pijn bij het vrijen kan bijdragen aan relatieproblemen. Aarzel niet dergelijke problemen met de gynaecoloog of huisarts te bespreken.

Verminderde vruchtbaarheid

Ernstige vormen van endometriose met chocoladecysten en/of verklevingen, kunnen het zwanger worden bemoeilijken. Kleine plekjes endometriose op het buikvlies hebben waarschijnlijk nauwelijks betekenis voor de vruchtbaarheid. Ze komen regelmatig voor, zowel bij vrouwen die vlot zwanger worden als bij vrouwen die daar problemen mee hebben.

Onderzoeken

Om na te gaan of uw klachten veroorzaakt worden door endometriose, zal de gynaecoloog u inwendig onderzoeken. Daarnaast geeft een echo en bloedonderzoek soms aanvullende informatie. Een kijkoperatie (laparoscopie) met weefselonderzoek kan duidelijk maken of er inderdaad sprake is van endometriose.

Echo (echografie) algemeen

Zie: <https://www.antoniuziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/echo-echografie-algemeen>

CT-scan

Zie: <https://www.antoniuziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/ct-scan-computer-tomografie>
Onderzoek naar afwijkingen aan longweefsel, bloedvaten, organen en botten

Behandelingen

Bij endometriose zijn verschillende behandelingen mogelijk met medicijnen, een operatie of een combinatie van beide.

Behandeling met medicijnen

- Hormonen
- Orale anticonceptie (de pil)
- Progesteronpreparaten
- LH-RH-agonisten

Behandeling door een operatie

- Kijken in de buik (laparoscopie)
- Laparotomie

Vragenlijsten over hoe het met u gaat

Uw zorgverleners horen graag hoe het met u gaat en wat voor u belangrijk is, zodat ze u nu en in de toekomst nog beter kunnen helpen. Als vast onderdeel van de zorg ontvangt u hiervoor online vragenlijsten om in te vullen.

Meer informatie vindt u op: [Vragenlijst over uw kwaliteit van leven \(PROMs\)](#)

(<https://www.antoniuziekenhuis.nl/kwaliteit-en-patientervaringen/onze-resultaten/st-antoniuzorgresultaten/vragenlijst-over-uw-kwaliteit-van-leven-proms>)

Kijkoperatie in de buik

Zie: <https://www.antoniuziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/kijkoperatie-de-buik-laparoscopie>
Diagnostische en therapeutische laparoscopie

Expertise en ervaring

Het St. Antonius Endometriosecentrum behandelt en begeleidt vrouwen met endometriose. Ons multidisciplinair team streeft er naar u een behandeling op maat te geven, waarbij de laatste technieken en inzichten ingezet kunnen worden. U kunt bij ons rekenen op een vast aanspreekpunt bij onze poliklinieken in Utrecht, Nieuwegein en Woerden.

Het St. Antonius Endometriosecentrum voldoet aan de eisen van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie en de Endometriose Stichting.

Meer informatie

Website deGynaecoloog

Bekijk ook de filmpjes over veel bloedverlies tijdens de ongesteldheid

[<https://www.degynaecoloog.nl/informatiefilms/veel-bloedverlies-tijdens-de-ongesteldheid/>].

Overige websites

- De Endometriose Stichting [<http://endometriose.nl/>]
- Freya [<http://www.freya.nl/>]

Gerelateerde informatie

Behandelingen & onderzoeken

- Endometriose (behandelingen) [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/endometriose-behandelingen>]
- Kijkoperatie in de buik (laparoscopie) [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/kijkoperatie-de-buik-laparoscopie>]

Specialismen

- Gynaecologie [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/gynaecologie>]
- Chirurgie [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/chirurgie>]
- Radiologie [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/radiologie>]
- Pijnbestrijding [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/pijnbestrijding>]
- Urologie [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/urologie>]
- Fysiotherapie [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/fysiotherapie>]

Contact Gynaecologie

T 088 320 62 00